

Оценка на риска за проникване на АЧС при Източнобалканските свине

Земеделски институт Шумен
доц.д-р Йордан Марчев

АЧС в Европа

2007- Грузия, Армения, Азербайджан
2014- Русия, Беларус , Естония,
Литва и Латвия, Полша, Словакия
2016- Украина, застрашени Молдова
и Румъния

Прогноза за България

ЕФСА – основни рискове от проникване на вируса на АЧС замразеното и охладено месо и сланина, диви и домашни свине, контаминирани транспортни средства.

1. Към настоящия момент заболяването Африканска чума по свинете не е констатирано на територията на България.

**2. Разстоянията при разпространението на АЧС не са от голямо значение:
- вирусът на АЧС прониква в Грузия от Мадагаскар (15 000 км) , от Северен Кавказ в Мурманск (5000 км), в Оренбург (6 000 км), Литва (3 000 км) и Полша (2,500 км).**

3. Допълнителен рисков фактор са туристите от Русия, Украйна, Беларус, Литва, Латвия, Естония и Полша, пристигащи предимно във Варна и Бургас и Русе, градове с летище и пристанище. В тези области свиневъдството и силно развито и обхваща както промишлените ферми и комплекси и основният ареал на Източнoбалканските свине.

4. Популацията от диви свине. По данни на Изпълнителната агенция по горите нараства и в момента е около 80 000 животни. Притеснителен факт е, че ерадикация на АЧС при дивите свине засега не е възможно, което представлява непрекъсната опасност и за домашните свине.

Структура на контролираната от АРСИС популация от Източнобалкански свине в България

Популацията от ИБС е от затворен тип без възможности от използването на мъжки разплодници или женски ремонтни свине, развъждани в други области освен посочените или държави.

Асоциацията за развъждане и съхранение на Източнобалканската свиня (АРСИС) - през 2016 г общият брой на контролираните от АРСИС чистопородни животни е **1078** бр. свине-майки и **49** бр. нерези, отглеждани на територията на Шуменска (302 свине-майки и 21 нереза), Варненска (558 свине майки и 18 нереза) и Бургаска област (218 свине майки и 10 нереза).

В системата на БАБХ обаче като ИБС фигурират **4968** бр. свине в **59** обекта. (Програма за надзор и контрол на болестта Африканска чума по свинете в България 2016 – 2018 г).

Териториално разпределение на стадата от ИБС, контролирани от АРСИС

Превенция на заболяването

В България отглеждането и здравеопазването на Източнобалканските свине е регламентирано основно от няколко нормативни акта на МЗХ, БАБХ, АРСИС (ЗВД, наредба №44 и наредба №6, програмата на развъдната организация).

Основните мерки:

- обединяване на усилията на всички институции с отношение към проблема;
- използване на възможностите на мярка 111 от наредба 23 (семинари, информационни дни), за запознаване на фермерите;
- синхронизиране на информацията между БАБХ и АРСИС;
- регистрация на всички фермери, отглеждащи ИБС и позициониране на стадата;
- стриктно водене на регистъра на породата с отчитане на всички промени в структурата на стадото и движението на животните;
- регламентиране на отговорностите на всички звена по веригата – фермер, АРСИС, БАБХ, МЗХ и стриктно спазване на поетите задължения.

Профилактична програма

- **идентификация на животните** - чл. 51, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и Наредба № 61 от 9.05.2006 г.

- **отглеждане** на свине от Източнобалканската порода само на територията на области Бургас, Варна и Шумен в определени общини.

- районите се определят със заповед на кмета на общината по предложение на **епизоотичната комисия** по чл. 128, ал. 1 от ЗВД.

- **разрешително** за пасищно отглеждане, в което се посочват: граници на пасищния район, начин на ползване, срока на разрешението.

- разрешението по ал. 1 се издава след като стопанинът представи документ от официалният ветеринарен лекар, отговарящ за съответната община, **че на свинете е извършен клиничен преглед**, при който не са установени отклонения от общото им здравословно състояние и **са извършени задължителните профилактични мероприятия и диагностични изследвания** по Националната програма за профилактика, надзор, контрол и ликвидиране на болестите по животните и зоонозите в България.

Профилактична програма

Не се допуска:

- пасищно отглеждане на свине без разрешение, както и без извършени задължителни профилактични третирания и диагностични изследвания на животните;
- пасищно отглеждане на свине извън определените в разрешението райони;
- нощуването на животните извън определените за това заграждения;
- пашата на свине в райони на разстояние, по-малко от 5 km от предприятия за обезвреждане на отпадъци от животински произход, месодобивни предприятия, месопреработвателни предприятия, места за загробване на животни, сметоразтоварища и свиневъдни обекти и 2,5 km от държавната граница, както и в зоната на граничните заграждения;
- изхранването на свине с нестерилизирани продукти от животински произход, кланични и кухненски отпадъци, както и с отпадъци от сметоразтоварища;
- транспортирането и движението на свине от едно населено място в друго без ветеринарномедицинско свидетелство.

Благодаря за вниманието

